

Ontvangen: 24-11-2022 2022/080++dt

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Hogeschool Rotterdam
T.a.v. College van bestuur
Postbus 25035
3001 HA ROTTERDAM

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie

34884008

Bijlagen

1

*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hiertegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzenddatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op
www.bezwaarschriftenocw.nl.*

Datum 24 november 2022

Betreft Besluit macrodoelmatigheid hbo masteropleiding Taalbewust Leren

Geacht College,

Met uw brief van 05/10/2022, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 06/10/2022, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo masteropleiding Taalbewust Leren als bekostigde opleiding te verzorgen in Rotterdam.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 15/11/2022 kenmerk 2022/081, geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de hbo masteropleiding Taalbewust Leren als bekostigde opleiding te verzorgen te Rotterdam. Met toepassing van artikel 6.2, derde lid, van de WHW, beperk ik mijn instemming tot de deeltijdvariant.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag, wat betreft de deeltijdvariant van de opleiding, voldoet aan de voorwaarden a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, zevende lid, van de WHW vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Croho.

Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit adviseer ik u zo spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor de toets nieuwe opleiding in te dienen. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met ssg@duo.nl.

Onze referentie
34884008

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
Directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Dhr. dr. R.H. Dijkgraaf
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Begeleidend schrijven bij advies

<i>Onderwerp</i>	<i>Ons Kenmerk</i>	<i>Datum</i>
Nieuwe opleiding Hogeschool Rotterdam Deeltijd hbo master Taalbewust Leren Rotterdam	2022/081	15/11/2022

Geachte heer Dijkgraaf,

Hierbij ontvangt u het advies van de CDHO over de aanvraag van de Hogeschool Rotterdam voor de hbo master Taalbewust Leren te Rotterdam. De commissie adviseert de toestemming te beperken tot de deeltijdvariant op grond van art. 6.2 lid 3 WHW.

Een afschrift van uw besluit zie ik graag tegemoet.

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:
advies CDHO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Dhr. dr. R.H. Dijkgraaf
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies nieuwe opleiding

<i>Onderwerp</i>	<i>Ons Kenmerk</i>	<i>Datum</i>
Nieuwe opleiding Hogeschool Rotterdam Deeltijd hbo master Taalbewust Leren Rotterdam	2022/081	15/11/2022

Geachte heer Dijkgraaf,

Op 06/10/2022 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Hogeschool Rotterdam om de hbo master Taalbewust Leren als bekostigde opleiding te verzorgen te Rotterdam (brief van 05/10/2022 met kenmerk U0460-2022/6.10.2/RB/WR). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen. De aanvraag is door de aanvrager tegelijk ingediend met een vrijwel identiek dossier voor de hbo master Jonge Kind (2022/080). Deze aanvragen zijn gezamenlijk in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van de Hogeschool Rotterdam om de hbo master Taalbewust Leren als bekostigde opleiding te Rotterdam te verzorgen. De commissie adviseert hierbij om de instemming te beperken tot de deeltijdvariant op grond van de bevoegdheid die is vastgelegd in art. 6.2 lid 3 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW).

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de WHW. Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

De aanvrager wil de opleiding Taalbewust Leren in Rotterdam aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige hbo master die de aanvrager in het Croho onderdeel Onderwijs wil laten

opnemen. De voorgenomen opleiding omvat 60 studiepunten en de aanvrager wil deze in deeltijdvorm aanbieden.

De master Taalbewust Leren richt zich op het opleiden van taalcompetente leraren uit alle onderwijssectoren, voor alle vakken. Afgestudeerden van de master beïnvloeden het taalbeleid, verbeteren het onderwijs en kunnen het team meenemen in taalontwikkende veranderingen of het nu gaat om het verbeteren van de taaldidactiek of taalgericht lesgeven. Op deze manier wordt gewerkt aan kansengelijkheid, het terugdringen van laaggeletterdheid en vergroten van schoolsucces. Afgestudeerden kunnen teamleden professionaliseren op talige onderwerpen die relevant zijn binnen de eigen werkcontext. Studenten ontwikkelen zich op de drie eindcompetenties 'Taalbewust leren' (het verwerven van recente, bruikbare en betrouwbare kennis over taalontwikkeling, meertaligheid, taaldidactiek en taalbeleid en het inzetten daarvan om de taalontwikkeling en het leren van leerlingen/studenten te bevorderen), 'Onderzoeken' (het uitvoeren van praktijkgericht onderzoek om de kwaliteit van eigen onderwijs en van anderen methodisch vast te stellen en te verbeteren. De masterstudent Taalbewust Leren verkent bij/met collega's en bij/met leerlingen/studenten welke talige uitdagingen zij ervaren in hun onderwijscontexten) en 'Realiseren doorwerking' (de masterstudent geeft het taalbeleid vorm, verbetert het onderwijs en neemt het team mee in veranderingen om taal te integreren in het onderwijsprogramma en werkt hierbij samen met collega's).

De hbo master Taalbewust Leren is toegankelijk voor studenten met een wo- of hbo-bachelordiploma van lerarenopleidingen gericht op het primair-, voortgezet-, middelbaar en hoger (beroeps)onderwijs. Er wordt hierbij geen onderscheid gemaakt naar vak vanwege de vakoverstijgende inhoud van de opleiding. Ook intern begeleiders en coördinatoren met een lesgevende taak zijn toelaatbaar tot de opleiding.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling. Gelet op het feit dat de geringe arbeidsmarktbehoefte overwegend bestaat uit een opscholingsbehoefte adviseert de commissie om de toestemming te beperken tot de deeltijdvariant.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de hbo master Taalbewust Leren aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo master Taalbewust Leren verwijst de aanvrager naar de prognoses voor opleidingstypen en beroepsgroepen zoals deze zijn opgenomen in het AIS van het ROA, de 'Trendrapportage Arbeidsmarkt Leraren po, vo en mbo' van het Ministerie van OCW (2021), de 'Regionale arbeidsmarktanalyse primair onderwijs 2022 Rotterdam' van het Arbeidsmarktplatform Primair Onderwijs (arbeidsmarktplatformpo.nl/analyse/regionale-arbeidsmarktanalyse-primair-onderwijs/rotterdam, 2022), een arbeidsmarktonderzoek in de vorm van interviews en een werkgeversenquête door EXPHO en Tien Organisatieadvies (2022),

De aanvrager beschouwt vijf opleidingsclusters die zijn opgenomen in het AIS van het ROA als relevant voor de voorgenomen opleiding, zijnde de opleidingssector master zorg en onderwijs, de (onder master zorg en onderwijs vallende) opleidingssubsector onderwijs en de daaronder vallende opleidingstypen master onderwijskunde en pedagogische wetenschappen en master lerarenopleiding algemene en beroepsgerichte vakken en het opleidingstype master taal en cultuur. De commissie weegt enkel de perspectieven van de meest specifieke opleidingstypes uit het ROA om een zo nauwkeurig mogelijk beeld te geven van de arbeidsmarktbehoefte aan verschillende types afgestudeerden.

De prognoses voor de overkoepelende opleidingssubsector onderwijs en de opleidingssector zorg en onderwijs worden om deze reden niet meegewogen, aangezien hierin opleidingen in niet verwante opleidingstypen zoals bijvoorbeeld master farmacie en gezondheidswetenschappen worden meegewogen.

De commissie acht met de aanvrager het opleidingstype master onderwijskunde en pedagogische wetenschappen relevant, omdat hierin onder meer de (aan)verwante hbo masters Educational Needs en Pedagogiek alsmede de wo masters Onderwijswetenschappen en Education and Child Studies zijn ondergebracht. ROA typeert de vooruitzichten in 2026 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als goed en verwacht grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie Tabel 1).

Tabel 1. Arbeidsmarktprognoses opleidingstype master onderwijskunde en pedagogische wetenschappen

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
>> Master - onderwijskunde en pedagogische wetenschappen	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		5400	9	1.4	hoog
>> Master - onderwijskunde en pedagogische wetenschappen	verwachte vervangingsvraag tot 2026		11500	18	2.8	gemiddeld
>> Master - onderwijskunde en pedagogische wetenschappen	verwachte baanopeningen tot 2026		16900	27	4.1	gemiddeld
>> Master - onderwijskunde en pedagogische wetenschappen	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2026		9800	16	2.4	gemiddeld
>> Master - onderwijskunde en pedagogische wetenschappen	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2026	0.91				groot
>> Master - onderwijskunde en pedagogische wetenschappen	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2026	0.9				goed

Bron: ROA, AIS

De commissie acht, in tegenstelling tot de aanvrager, het opleidingstype master lerarenopleiding algemene en beroepsgerichte vakken onvoldoende relevant. De commissie constateert dat in dit opleidingstype geen opleidingen zijn ondergebracht die (aan)verwant zijn aan de beoogde master Taalbewust leren. Derhalve laat de commissie deze prognoses van het ROA buiten beschouwing.

De commissie acht daarnaast, in afwijking van de aanvrager, om dezelfde reden het opleidingstype master taal en cultuur onvoldoende relevant. De commissie constateert dat ook in dit opleidingstype geen opleidingen zijn ondergebracht die (aan)verwant zijn aan de beoogde master Taalbewust leren. Derhalve laat de commissie deze prognoses van het ROA buiten beschouwing.

De aanvrager beroept zich tevens op de prognoses van het ROA voor de beroepsklasse pedagogische beroepen en de beroepsgroepen leerkrachten basisonderwijs, docenten beroepsgerichte vakken secundair onderwijs, docenten algemene vakken secundair onderwijs en leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten. De commissie merkt allereerst op dat zij de prognoses voor de beroepsklasse pedagogische beroepen niet meeweegt, omdat in deze brede beroepsklasse ook de prognoses voor niet relevante beroepsgroepen zijn meegenomen (zoals bijvoorbeeld van de beroepsgroep sportinstructeurs).

De aanvrager doet binnen het AIS van ROA een beroep op de arbeidsmarktprognoses voor de beroepsgroep leerkrachten basisonderwijs.

Hoewel de hbo master Taalbewust Leren niet direct opleidt tot leerkracht basisonderwijs acht de commissie deze beroepsgroep relevant omdat de voorgenomen opleiding (onder meer) is gericht op studenten die werkzaam zijn als leerkracht en zich verder willen verdiepen in taalbeleid en competenties op het gebied van taalbewust leren. De commissie merkt voorts op dat zij meer gewicht toekent aan de prognoses van ROA die zien op de opleidingstypes dan aan de prognoses van ROA die zien op de beroepsgroepen, omdat de opleidingscategorieën een specifiek beeld geven van de arbeidsmarktbehoefte aangezien daarin de uitstroom uit een cluster verwante opleidingen wordt gerelateerd aan verwachte baanopeningen voor dit type afgestudeerden. Om die reden kent de commissie in algemeenheid het meeste gewicht toe aan relevante opleidingstypen in ROA's database AIS. ROA verwacht voor de beroepsgroep leerkrachten basisonderwijs zeer grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening in 2026 (zie Tabel 2).

Tabel 2. Arbeidsmarktprognoses beroepsgroep leerkrachten basisonderwijs

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Leerkrachten basisonderwijs	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		13500	8	1.3	hoog
Leerkrachten basisonderwijs	verwachte vervangingsvraag tot 2026		24700	15	2.4	gemiddeld
Leerkrachten basisonderwijs	verwachte baanopeningen tot 2026		38100	24	3.6	gemiddeld
Leerkrachten basisonderwijs	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2026	0.76				zeer groot

Bron: ROA, AIS

De aanvrager doet tevens een beroep op de prognoses voor de beroepsgroep docenten beroepsgerichte vakken secundair onderwijs. De commissie acht deze beroepsgroep relevant, omdat de voorgenomen opleiding gericht is op studenten die werkzaam zijn als docent beroepsgerichte vakken secundair onderwijs en zich verder willen verdiepen in taalbeleid en competenties op het gebied van taalbewust leren. ROA verwacht voor de beroepsgroep docenten beroepsgerichte vakken secundair onderwijs zeer grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening in 2026 (zie Tabel 3).

Tabel 3. Arbeidsmarktprognoses beroepsgroep docenten beroepsgerichte vakken secundair onderwijs

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Docenten beroepsgerichte vakken secundair onderwijs	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		2500	7	1.1	gemiddeld
Docenten beroepsgerichte vakken secundair onderwijs	verwachte vervangingsvraag tot 2026		6900	20	3.1	gemiddeld
Docenten beroepsgerichte vakken secundair onderwijs	verwachte baanopeningen tot 2026		9400	27	4	hoog
Docenten beroepsgerichte vakken secundair onderwijs	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2026	0.79				zeer groot

Bron: ROA, AIS

De aanvrager heeft verder verwezen naar de prognoses voor de beroepsgroep docenten algemene vakken secundair onderwijs. De commissie acht deze beroepsgroep relevant, omdat de voorgenomen opleiding gericht is op studenten die werkzaam zijn als docent algemene vakken secundair onderwijs en zich verder willen verdiepen in taalbeleid en competenties op het gebied van taalbewust leren. ROA verwacht voor de beroepsgroep docenten algemene vakken secundair onderwijs zeer grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening in 2026 (zie Tabel 4).

Tabel 4. Arbeidsmarktprognoses beroepsgroep docenten algemene vakken secundair onderwijs

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Docenten algemene vakken secundair onderwijs	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		7700	7	1.1	gemiddeld
Docenten algemene vakken secundair onderwijs	verwachte vervangingsvraag tot 2026		17300	15	2.4	gemiddeld
Docenten algemene vakken secundair onderwijs	verwachte baanopeningen tot 2026		25000	22	3.4	gemiddeld
Docenten algemene vakken secundair onderwijs	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2026	0.768				zeer groot

Bron: ROA, AIS

De commissie is, anders dan de aanvrager, van mening dat de beroepsgroep leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten onvoldoende relevant is, omdat de beoogde opleiding niet opleidt voor de beroepen die in deze beroepsgroep zijn opgenomen. De commissie laat de prognoses voor deze beroepsgroep derhalve buiten beschouwing.

De aanvrager heeft tevens verwezen naar de prognoses voor de opleidingssubsectoren master onderwijs en master kunst, taal en cultuur in de arbeidsmarktregio Rijnmond. De commissie weegt enkel de perspectieven van de meest specifieke opleidingstypes uit het ROA om een zo nauwkeurig mogelijk beeld te geven van de arbeidsmarktbehoefte aan verschillende types afgestudeerden. De prognoses voor de overkoepelende opleidingssubsectoren master onderwijs en master kunst, taal en cultuur worden om deze reden niet meegewogen, aangezien hierin de opleidingen in de niet verwante onderliggende opleidingstypen master Lerarenopleiding algemene en beroepsgerichte vakken en master Kunst worden meegewogen.

De commissie concludeert dat de prognoses die zijn opgenomen in het AIS van het ROA voor de opleidingstypen en beroepsgroepen die (ten dele) relevant zijn voor de onderhavige opleiding een positief beeld geven van de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden van de voorgenomen hbo master Taalbewust Leren, waarbij de commissie de kanttekening plaatst dat de beoogde opleiding gericht is op het opscholen van professionals en niet op het opleiden van studenten die voor het eerst de arbeidsmarkt betreden.

De aanvrager beschrijft dat uit de 'Trendrapportage Arbeidsmarkt Leraren po, vo en mbo' van het Ministerie van OCW (2021) volgt dat het lerarentekort het meest evident is in de zogenaamde G5 steden (Rotterdam, Amsterdam, Almere, Den Haag en Utrecht). Daar is het aantal fte leraren over de laatste 5 jaar gedaald en het aantal leerlingen gestegen (p. 7). In de G5-steden is het totale lerarentekort 14,3%, in de rest van Nederland 8.0% (p. 8). De aanvrager stelt dat zonder veranderingen in de omstandigheden in 2025 een extra tekort van ruim 1.430 fte aan leraren in het primair onderwijs zal ontstaan. Dit komt neer op een relatieve extra onvervulde werkgelegenheid van ruim 1,6 procent. De voorspelde tekorten wisselen per regio en hangen onder andere samen met de ontwikkeling van het aantal leerlingen. Ook de vergrijzing binnen het lerarenkorps speelt een rol.

In Rotterdam zal het extra tekort de komende jaren naar verwachting toenemen tot 96 fte in 2025 (zie de 'Regionale arbeidsmarktanalyse primair onderwijs 2022 Rotterdam, www.arbeidsmarktplatformpo.nl). De aanvrager is van mening dat de voorgenomen master met de specifieke focus op taalbewust leren een manier zal zijn om nieuwe medewerkers te werven dan wel uitgetreden leraren terug te laten keren. In tijden van een algemeen groot lerarentekort en het specifieke grote tekort in Rotterdam zou de hbo master Taalbewust Leren volgens de aanvrager een aantrekkelijk carrièreperspectief kunnen bieden. De aanvrager stelt dat door het in de secundaire arbeidsvoorwaarden opnemen van de mogelijkheid tot het volgen van de beoogde master een school zich kan onderscheiden van andere scholen en gemotiveerde leraren zal kunnen aantrekken. De commissie constateert dat er een groot landelijk en regionaal lerarentekort bestaat. De commissie is echter van mening dat de stelling van de aanvrager dat de voorgenomen opleiding zal kunnen bijdragen aan het oplossen van het lerarentekort onvoldoende is onderbouwd. Middels de beoogde master Taalbewust Leren zullen leerkrachten zich kunnen specialiseren in taalbeleid, het voorkomen van taalachterstanden en andere competenties op het gebied van taalbewust leren, maar de opleiding leidt geen nieuwe leerkrachten op. De commissie is derhalve van oordeel dat uit de 'Tendrapportage Arbeidsmarkt Leraren po, vo en mbo' en de 'Regionale arbeidsmarktanalyse primair onderwijs 2022 Rotterdam' geen arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding volgt.

De aanvrager verwijst verder naar een arbeidsmarktonderzoek uitgevoerd door EXPHO en Tien Organisatieadvies (2022). In het voorjaar van 2022 zijn interviews afgenomen met respondenten van 22 verschillende organisaties binnen het onderwijs om te peilen in welke mate behoefte bestaat aan opscholing van eigen medewerkers middels de hbo master Taalbewust Leren. De namen van de organisaties alsmede de namen en functies van de respondenten zijn in het onderzoek opgenomen. Alle geïnterviewde personen zijn in staat gezaghebbende uitspraken over het personeelsbeleid te doen. EXPHO en Tien Organisatieadvies hebben tevens een gespreksleidraad, een samenvatting van de interviews en de meest belangrijke uitspraken en conclusies als bijlage aan het onderzoek toegevoegd. Uit de interviews volgt dat een groot deel van de respondenten van mening is dat het taalniveau binnen het onderwijs over de hele linie naar beneden gaat. Met name - maar niet alleen - in de grootstedelijke context is taalontwikkeling een bron van zorg. Deze ontwikkelingen dragen volgens de respondenten bij aan kansengelijkheid. Uit de interviews komt naar voren dat er een toenemende behoefte bestaat aan 'taalbewuste docenten' bij alle vakken, dus niet alleen bij de sectie Nederlands. De respondenten geven aan dat diepgaande kennis van taalontwikkeling belangrijk is en spreken zich positief uit over de voorgenomen opleiding. De aanvrager stelt verder dat uit de interviews blijkt dat het belang van een opleiding op masterniveau wordt onderschreven. In de interviews wordt gesteld dat de focus in het curriculum op wetenschappelijke kennis en praktijkgericht onderzoek een meerwaarde van de opleiding is. De opleiding zou volgens de respondenten een duidelijke verbinding moeten hebben met de praktijk en de grootstedelijke context zou een plek binnen het curriculum moeten krijgen. Voor wat betreft de kwantitatieve behoefte aan afgestudeerden van de hbo master Taalbewust Leren kan op basis van de interviews worden vastgesteld dat zes werkgevers aangeven dat er geen behoefte is c.q. het moeilijk vinden om een behoefte vanuit de eigen organisatie aan te geven. De andere zestien werkgevers geven aantallen variërend van één tot twintig afgestudeerden, maar geven geen indicatie van de periode waarin deze opscholingsbehoefte verwacht wordt. De aanvrager stelt dat op basis van de interviews een opscholingsbehoefte van ca. 30 medewerkers per jaar kan worden vastgesteld, wanneer wordt uitgegaan van een tijdsperiode van 5 jaar voor de totaalaanduidingen. De commissie acht het onderzoek in de vorm van interviews valide en navolgbaar en is van mening dat het onderzoek voldoende representatief is om tot uitspraken over de behoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding bij deze werkgevers te komen. Om deze reden concludeert de commissie dat de interviews blijken te geven van een geringe arbeidsmarktbehoefte, die uitsluitend bestaat uit een opscholingsbehoefte, aan afgestudeerden van de voorgenomen hbo master Taalbewust Leren.

Daarnaast is door EXPHO en Tien Organisatieadvies middels werkveldenquêtes bij zowel werkgevers als werknemers gevraagd in welke mate behoefte aan scholing van henzelf of van hun huidige werknemers bestaat. Er is een gezamenlijke enquête uitgezet die betrekking heeft op zowel de hbo master Taalbewust Leren als de tegelijk aangevraagde hbo master Jonge Kind. Op deze gezamenlijke enquête uitgezet voor zowel de master Taalbewust Leren als Jonge Kind hebben 50 respondenten gereageerd, waarvan 13 werkgevers die uitspraken kunnen doen over het personeelsbeleid. Voor beide masters zijn tevens separate enquêtes uitgezet. Op de enquête voor de master Taalbewust Leren hebben 87 respondenten gereageerd, waarvan 7 werkgevers. De aanvrager geeft aan dat de enquête over de master Taalbewust Leren is ingevuld door totaal 20 werkgevers: 13 werkgevers hebben de gezamenlijke enquête ingevuld en 7 werkgevers hebben de enquête ingevuld die alleen op de hbo master Taalbewust Leren is gericht. Ter bepaling van de kwantitatieve behoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen master Taalbewust Leren is gekeken naar de behoefte aan opscholing onder werkgevers. Zes werkgevers hebben ook deelgenomen aan de interviews of hebben aan beide enquêtes deelgenomen. Deze dubbelingen zijn in de berekeningen van de resultaten van de enquête Jonge Kind verwijderd. De commissie heeft dit kunnen verifiëren en constateert dat de dubbelingen inderdaad niet in het onderzoek zijn meegenomen. De enquêtes en de namen van de bevroegde organisaties zijn als bijlage bij het onderzoek opgenomen. De commissie constateert dat de benaderde organisaties relevant zijn voor het onderzoek. Exclusief dubbelingen hebben totaal 14 werkgevers de vragen beantwoord. De respondenten geven aan in totaal minimaal 35 en maximaal 61 medewerkers te willen opscholen middels deze opleiding gedurende een periode van 5 jaar. De aanvrager stelt dat op basis van de enquête een opscholingsbehoefte van 7-12 medewerkers per jaar kan worden vastgesteld, wanneer wordt uitgegaan van een tijdsperiode van 5 jaar voor de totaalaanduidingen. Het is voor de commissie niet duidelijk wie de uitspraken over de opscholing van zittende medewerkers heeft gedaan noch of de respondenten gezaghebbende uitspraken over het personeelsbeleid kunnen doen. De commissie acht het onderzoek middels enquêtes valide en gedeeltelijk navolgbaar vanwege het ontbreken van inzichtelijkheid in de individuele antwoorden. De commissie is terughoudend om veel gewicht toe te kennen aan de resultaten van de enquête omdat de resultaten per respondent niet in het onderzoek zijn genoemd en deze daarom niet volledig navolgbaar zijn. De commissie concludeert dat de uitkomsten van de werkgeversenquête hooguit een indicatie opleveren van een geringe opscholingsbehoefte.

De commissie concludeert dat de aanvrager op grond van de positieve prognoses uit ROA's database AIS, de interviews en de enquête een geringe arbeidsmarktbehoefte, hoofdzakelijk bestaande uit een opscholingsbehoefte, aan afgestudeerden van de voorgenomen hbo master Taalbewust Leren aannemelijk heeft gemaakt.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte aan de hbo master Taalbewust Leren verwijst de aanvrager onder meer naar het 'Kennisblad Laaggeletterdheid' van de Stichting Lezen en Schrijven (2021), de Tijdelijke subsidieregeling 'Kinderopvang: versterking taal- en interactievaardigheden' van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (uitvoeringvanbeleidszw.nl/subsidies-en-regelingen/kinderopvang-versterking-taal-en-interactievaardigheden/over-kinderopvang-taal-en-interactievaardigheden, 2014-2018), de 'kamerbrief van Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid Wiersma inzake de evaluatie van de Tijdelijke subsidieregeling versterking taal- en interactievaardigheden' (11 november 2021), het Coalitieakkoord 2021-2025 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' van VVD, D66, CDA en ChristenUnie (2022), het Onderwijsakkoord 'Samen voor het beste onderwijs' onder verantwoordelijkheid van het Ministerie van OCW (2022), de 'Staat van het Onderwijs 2022' van de Inspectie van het Onderwijs (2022), de 'Agenda OCW: Opgaven voor 2021-2025' van het Ministerie van OCW (2021), het rapport 'Masteropgeleide docenten. Handreiking voor meer master opgeleide docenten in de school' van de VO Raad (2017), de

publicatie 'Slim organiseren po en so Rotterdam - een plan voor actie in perspectief' van de Gemeente Rotterdam (2020), de 'Kennissagenda Rotterdam Children's Zone' van de Gemeente Rotterdam (2019) en het beleidsstuk 'De Taalspiraal - Beleidskader Taal in Rotterdam 2019-2022' van de Gemeente Rotterdam (2019).

De aanvrager verwijst allereerst naar het 'Kennisblad Laaggeletterdheid' van de Stichting Lezen en Schrijven (2021) en beschrijft dat het thema taalvaardigheid hoog op zowel de landelijke als de regionale bestuurlijke agenda staat. In het voorjaar van 2016 is berekend dat circa 2,5 miljoen mensen in Nederland functioneel laaggeletterd zijn, waarvan 1,8 miljoen moeite hebben met taal en/of rekenen (p. 1). Deze mensen kunnen vaak enigszins lezen en schrijven of rekenen maar beheersen deze vaardigheden onvoldoende om goed te functioneren in de huidige samenleving. Uit de berekeningen volgt dat de maatschappelijke kosten voor laaggeletterdheid circa 1,13 miljard per jaar bedragen (zie lezenenschrijven.nl/wat-doen-wij/oplossing-voor-je-vraagstuk/maatschappelijke-kosten-laaggeletterdheid). Uit het 'Kennisblad Laaggeletterdheid' volgt dat een te groot aantal jongeren aan het eind van de basisschool over een gebrekkige lees- en schrijfvaardigheid beschikt (p. 3). De aanvrager stelt dat het belang dat op landelijk beleidsniveau wordt gehecht aan het stimuleren van taalvaardigheid onder meer blijkt uit de subsidieregeling 'Kinderopvang: versterking taal- en interactievaardigheden' van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (2014-2018) en uit de evaluatie van deze subsidieregeling, zoals gerapporteerd in de kamerbrief van Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid Wiersma (11 november 2021). Het doel van de meerjarige subsidieregeling was bevordering van de taal- en interactievaardigheden van pedagogisch medewerkers en gastouders in de kinderopvang door middel van trainingen ('Kamerbrief van Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid Wiersma inzake de evaluatie van de Tijdelijke subsidieregeling versterking taal- en interactievaardigheden', p. 2). Uit de Kamerbrief blijkt volgens de aanvrager verder dat de deelnemers positief zijn over de geboden training, dat het geleerde geschikt was om in de praktijk te brengen en dat zij door de training bewuster zijn gaan handelen met betrekking tot interactievaardigheden (p. 5). De commissie is van mening dat uit het 'Kennisblad Laaggeletterdheid', de Tijdelijke subsidieregeling 'Kinderopvang: versterking taal- en interactievaardigheden' van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de 'Kamerbrief inzake de evaluatie van de Tijdelijke subsidieregeling versterking taal- en interactievaardigheden' blijkt dat het bevorderen van taalvaardigheid een belangrijk maatschappelijk thema is dat in het curriculum van de voorgenomen hbo master Taalbewust Leren een centrale positie inneemt.

De aanvrager verwijst voorts naar het Coalitieakkoord 2021-2025 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' (2022). In het Coalitieakkoord wordt volgens de aanvrager nadrukkelijk ingezet op het stimuleren van de taalvaardigheid van leerlingen. Zo wordt er in het Coalitieakkoord een 'masterplan' aangekondigd dat erop gericht is dat ieder kind leert lezen, schrijven en rekenen. Er zullen hiervoor effectief bewezen lesmethodes worden gebruikt zoals ingezet bij het Nationaal Programma Onderwijs (p. 23). De aanvrager stelt dat de beoogde hbo master Taalbewust Leren aansluit bij de in het Coalitieakkoord uitgesproken ambities. Uit het Coalitieakkoord blijkt volgens de aanvrager een duidelijke ambitie om de lerarenopleidingen verder te versterken met aandacht voor effectieve vakdidactiek en basisvaardigheden. Om deze doelstellingen te bereiken wil de regering investeren in voldoende en goede leraren en schoolleiders. Daarnaast stimuleert de regering (bij)scholing en professionele ontwikkeling (p. 24). De commissie constateert met de aanvrager dat de hbo master Taalbewust Leren aansluit bij de doelstellingen van het Coalitieakkoord ten aanzien van het vergroten van de kwaliteit van het onderwijs en het stimuleren van de taalvaardigheid van leerlingen.

De aanvrager stelt dat in het Onderwijsakkoord 'Samen voor het beste onderwijs' (2022) wordt geconstateerd dat er nog te veel leerlingen van school gaan met gebrekkige vaardigheden op het gebied van taal en rekenen. Dit ondermijnt het functioneren van leerlingen en studenten zowel in hun mogelijkheden om te profiteren van onderwijs als in hun (toekomstige) beroepscontext en het

uitvoeren van burgerlijke taken zoals de belastingaangifte en stemmen (p. 3). De aanvrager stelt dat meer aandacht aan het verbeteren van de taalvaardigheid in de onderwijsloopbaan van leerlingen en studenten moet worden besteed. Dit is volgens de aanvrager een opdracht voor zowel het funderend onderwijs (po en vo), maar ook voor het beroepsgerichte onderwijs in mbo en hbo. De commissie is met de aanvrager van mening dat de beoogde hbo master Taalbewust Leren een bijdrage kan leveren aan het vergroten van het belang van taalvaardigheid binnen het onderwijs.

De aanvrager beschrijft dat in 'de Staat van het Onderwijs 2022' van de Inspectie van het Onderwijs (2022) eveneens wordt benadrukt dat het funderend onderwijs de aandacht moet richten op taal en rekenvaardigheden van leerlingen. In het voorwoord van het rapport wordt gesteld dat de beste bijdrage die het onderwijs kan leveren aan het vraagstuk van kansengelijkheid is ervoor te zorgen dat alle leerlingen voldoende toegerust de maatschappij instappen. Reken-, taal- en burgerschapscompetenties zijn hiertoe essentieel (p. 5). Tevens volgt uit het rapport dat verdiepende onderzoeken van de Onderwijsinspectie laten zien dat de sleutel voor het bevorderen van de taalvaardigheid van leerlingen en studenten met name ligt in de pedagogische en vakdidactische vaardigheden van onderwijsprofessionals. Volgens het rapport antwoordt ruim een derde van scholen, opleidingen en instellingen zelf op de vraag wat er nodig is om de taalvaardigheid op orde te krijgen dat gerichte bijscholing noodzakelijk is. In het primair en voortgezet onderwijs geeft een kwart van de scholen aan kritisch te zijn over de pedagogische en vakdidactische deskundigheid van de leraren (p. 5). De aanvrager stelt dat de bijscholing zich met name richt op algemene didactische vaardigheden, terwijl verbetering van de leerresultaten vooral om verdieping van de vakdidactische vaardigheden vraagt. Taal speelt volgens de aanvrager een belangrijke rol, zowel in het taalonderwijs als in het onderwijs in andere vakken, zoals geschiedenis, aardrijkskunde, biologie en wiskunde. Het ontbreekt volgens de aanvrager echter aan urgentiebesef in veel schoolteams in het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs. Een ruime meerderheid in alle onderwijssectoren noemt het verbeteren van de pedagogische en vakdidactische vaardigheden van leraren het belangrijkste middel om de taalvaardigheid van leerlingen en studenten te vergroten (p. 153). De commissie is met de aanvrager van mening dat de hbo master Taalbewust Leren kan bijdragen aan de ontwikkeling van taalvaardigheid en taalbewust leren in alle vakken vanaf primair onderwijs tot en met hoger onderwijs.

De aanvrager beschrijft verder dat de knelpunten in het onderwijs voor een deel het gevolg zijn van de lage instroom van onderwijsafgestudeerden op bachelor- en masterniveau. De aanvrager stelt dat om leraren aan te trekken en te behouden een duidelijker en aantrekkelijker carrièreperspectief vereist is met meer opleidingsmogelijkheden en de mogelijkheid tot functiedifferentiatie na het volgen van een masteropleiding. Het Ministerie van OCW pleit in de 'Agenda OCW: Opgaven voor 2021-2025' (2021) voor meer masteropgeleide leraren (p. 1). In het rapport 'Masteropgeleide docenten. Handreiking voor meer master opgeleide docenten in de school' van de VO Raad (2017) is afgesproken dat in 2020 de helft van alle leraren een afgeronde hbo of wo masteropleiding heeft. In de bovenbouw van het vwo ligt de lat een stuk hoger en is het streven dat tachtig procent van de leraren een wo masteropleiding heeft afgerond (p. 11). De VO Raad heeft de handleiding 'Masteropgeleide docenten. Handreiking voor meer master opgeleide docenten in de school' ontwikkeld om scholen te stimuleren om meer masteropgeleide leraren voor de klas te krijgen. Deze handleiding beargumenteert dat het aanbieden van het volgen van een masteropleiding door de school aansluit bij het doel om betere loopbaanperspectieven voor leraren te bieden (p. 21). Functiedifferentiatie na het volgen van een masteropleiding geeft daaraan volgens de aanvrager invulling. De voorgestelde master Taalbewust Leren voorziet volgens de aanvrager in deze behoefte door leraren de kans te bieden expertise op te bouwen op het gebied van de rol van taal in het onderwijs en het leerproces van leerlingen en studenten. De commissie onderschrijft dit betoog.

Ter onderbouwing van de regionale maatschappelijke behoefte aan de hbo master Taalbewust Leren verwijst de aanvrager allereerst naar het actieplan 'Slim organiseren po en so Rotterdam - een plan voor actie in perspectief' van de Gemeente Rotterdam. Één van de belangrijkste speerpunten van dit actieplan is het professionaliseren en binden van onderwijzend personeel aan de stad (p. 10). De aanvrager stelt dat afgestudeerden van de hbo master Taalbewust Leren de taak op zich kunnen nemen om collega's en het schoolteam verder te professionaliseren, zodat zij ook beter kunnen omgaan met de talige diversiteit van hun leerlingen. De aanvrager stelt verder dat basisschooldirecteuren in Rotterdam-Zuid het initiatief hebben genomen om met onderzoekers en opleiders een kennisagenda te ontwikkelen. Het doel van de 'Kennisagenda Rotterdam Children's Zone' van de Gemeente Rotterdam (2019) is om het taalonderwijs op scholen beter aan te laten sluiten op de diverse leerlingenpopulatie in Rotterdam-Zuid en om zodoende laaggeletterdheid te voorkomen (p. 6). In 'De Taalspiraal - Beleidskader Taal in Rotterdam 2019-2022' van de Gemeente Rotterdam (2019) wordt gesteld dat 'de taalspiraal omhoog moet' en dat dit een hoge beleidsprioriteit van de gemeente Rotterdam is (p. 5, 13). Het Rotterdamse taalbeleid geeft haar netwerkpartners een nadrukkelijke rol. Zowel de Hogeschool Rotterdam als alle leraren in Rotterdam werken mee bij de aanpak van laaggeletterdheid onder leerlingen. De aanvrager stelt dat de hbo master Taalbewust Leren het beleid van de Gemeente Rotterdam ondersteunt door leraren handvatten te bieden om laaggeletterdheid te voorkomen. De commissie is met de aanvrager van mening dat de voorgenomen hbo master Taalbewust Leren tegemoet komt aan de doelstellingen van de Gemeente Rotterdam om de taalvaardigheid van leerlingen te verbeteren en laaggeletterdheid te voorkomen.

De commissie concludeert dat de aanvrager een maatschappelijke behoefte heeft aangetoond en een geringe arbeidsmarktbehoefte, hoofdzakelijk bestaande uit een opscholingsbehoefte, aannemelijk heeft gemaakt. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 06/10/2022 is op de website van de CDHO kennisgegeven van het voornemen van de Hogeschool Rotterdam om de hbo master Taalbewust Leren in Rotterdam aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

De commissie bepaalt het verwante opleidingsaanbod door vast te stellen welke bestaande opleidingen inhoudelijk sterk met de voorgenomen opleiding overeenkomen en opleiden tot (min of meer) dezelfde beroepen (uitstroomprofiel(en)). Bij de inhoud wordt door de commissie gekeken of de kennisgebieden en vaardigheden die in het curriculum van de voorgenomen opleiding zijn opgenomen overlap vertonen met de bestaande opleidingen. Voorts kijkt de commissie naar de instroomdoelgroep die de opleiding bedient. Ten slotte is voor de beoordeling van het verwant aanbod van belang om welke onderwijsvariant (voltijd, deeltijd of duaal) het gaat.

De aanvrager stelt dat er nog geen professionele master wordt aangeboden die mogelijkheden biedt om expertise op te bouwen gericht op vermindering van taalachterstanden in het onderwijs. De aanvrager is van mening dat de volgende opleidingen 'enige verwantschap' vertonen met de voorgenomen hbo master Taalbewust Leren: de hbo masters Leren en Innoveren (Hogeschool Rotterdam, Fontys Hogescholen, Saxion Hogeschool, Hogeschool INHOLLAND, Aeres Hogeschool, Marnix Academie en Driestar Educatief), Educational Needs/Opleiding tot Leraar speciaal onderwijs algemeen (Christelijke Hogeschool Windesheim, Fontys Hogescholen en Hogeschool Utrecht) en Pedagogiek (Fontys Hogescholen, Hogeschool INHOLLAND, Hogeschool Rotterdam, Hogeschool Utrecht, Hogeschool van Amsterdam, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en NHL Stenden Hogeschool) en de wo masters Taalwetenschappen (Universiteit Leiden, Rijksuniversiteit Groningen, Universiteit Utrecht, Universiteit van Amsterdam, Vrije Universiteit Amsterdam en Radboud Universiteit Nijmegen), Educatie in de Taal- en Cultuurwetenschappen (aangeboden als track aan de Rijksuniversiteit Groningen, Leiden University, Vrije Universiteit Amsterdam, Radboud Universiteit Nijmegen en Tilburg University),

Pedagogische Wetenschappen (Rijksuniversiteit Groningen, Universiteit Utrecht, Universiteit van Amsterdam, Vrije Universiteit Amsterdam en Radboud Universiteit Nijmegen), Educatieve Master Primair Onderwijs (Erasmus Universiteit Rotterdam, VU Amsterdam, Universiteit van Amsterdam en Leiden University, nog niet gestart) en Pedagogische en Onderwijswetenschappen (Erasmus Universiteit Rotterdam).

De commissie is van mening dat geen enkele van de door aanvrager aangedragen opleidingen als sterk verwant aan de voorgenomen hbo master Taalbewust Leren kan worden aangemerkt, omdat deze opleidingen geen soortgelijke instroomdoelgroep bedienen, de programma's geen substantiële overlap vertonen met het programma van de hbo master Taalbewust Leren en hun studenten niet opleiden voor (min of meer) dezelfde beroepen. De commissie beschouwt de volgende opleidingen als aanverwant aan de voorgenomen opleiding: de hbo masters Leren en Innoveren, Educational Needs en Pedagogiek alsmede de wo masters Pedagogische en Onderwijswetenschappen, Pedagogische Wetenschappen, Taalwetenschappen en de Educatieve Master Primair Onderwijs. De commissie acht daarnaast de hbo master Learning & Innovation (NHL Stenden Hogeschool en Christelijke Hogeschool Windesheim) en de wo masters Education and Child Studies (Universiteit Leiden), Onderwijswetenschappen (Universiteit Utrecht, Universiteit van Amsterdam, Rijksuniversiteit Groningen en Radboud Universiteit Nijmegen) en Curriculumontwikkeling voor Primair Onderwijs (Radboud Universiteit Nijmegen, nog niet gestart) aanverwant aan de voorgenomen opleiding. De commissie acht opleidingen aanverwant als zij raakvlakken vertonen met de hbo master Taalbewust Leren, maar ofwel hun studenten voor andere beroepen opleiden ofwel hun programma's niet substantieel overlappen met de beoogde opleiding. De commissie is van mening dat de wo mastertrack Educatie in de Taal- en Cultuurwetenschappen gericht op het behalen van een eerstegraads onderwijsbevoegdheid op het gebied van taal en cultuur onvoldoende raakvlakken vertoont met de voorgenomen master Taalbewust Leren om als aanverwant te worden beschouwd. De beoogde hbo master Taalbewust Leren is vakoverstijgend en de wo mastertrack Educatie in de Taal- en Cultuurwetenschappen is gericht op verdere verdieping van de kennis die binnen een talenstudie als de wo bachelor Franse Taal en Cultuur, Duitse Taal en Cultuur, etc. is opgedaan. Afgestudeerden van een hbo bacheloropleiding op het gebied van taal en cultuur zullen bovendien eerst een premastertraject moeten afleggen.

De aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in verwante bekostigde opleidingen. De instroom in de verwante onbekostigde hbo masters Leiderschap en Innovatie Kind en Educatie (Katholieke Pabo Zwolle) en Onderwijskunde (Hogeschool NCOI) is niet bekend. De commissie heeft de belangen van deze onbekostigde opleidingen dan ook niet bij de beoordeling kunnen betrekken. De instroom in het (aan)verwante bekostigde onderwijsaanbod groeide in de afgelopen jaren (zie Tabel 5).

Tabel 5. Instroom in (aan)verwante bekostigde masteropleidingen

Opleiding	Instelling	'17-'18			'18-'19			'19-'20			'20-'21			'21-'22		
		vt	dt	du	vt	dt	du	vt	dt	du	vt	dt	du	vt	dt	du
M Educational Needs (44103)	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Almere		26			19			15			4			6	
	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Enschede		27			24			29			8			7	
	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Groningen		26			5			20			12			14	
	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Leeuwarden		17			9									3	
	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Zwolle	4	91			99			79			54			84	
	Fontys Hogeschool (30GB), 's-Hertogenbosch	2	31			45		1	30		1	23			52	
	Fontys Hogeschool (30GB), Bergen op Zoom		35			21			41			55			58	
	Fontys Hogeschool (30GB), Eindhoven	6	51		7	32		8	62		3	45			74	
	Fontys Hogeschool (30GB), Nijmegen	9	40		2	24		7	37		2	16			30	
Fontys Hogeschool (30GB), Rotterdam	3	44		1	28			33		5	22			51		
Fontys Hogeschool (30GB), Sittard-Geleen	2	21		2	25		1	66		1	103			117		

	Fontys Hogeschool (30GB), Tilburg	6	42	7	54	7	59	5	30		58
	Fontys Hogeschool (30GB), Utrecht	3	38	1	40		31		19		21
	Hogeschool Utrecht (25DW), 's-Gravenhage		100		92		21		21		32
	Hogeschool Utrecht (25DW), Amsterdam		37		58		45		31		54
	Hogeschool Utrecht (25DW), Rotterdam		84		88		51		31		65
	Hogeschool Utrecht (25DW), Utrecht		149		206		82		79		207
Opleiding tot leraar speciaal onderwijs algemeen (44103)	Hogeschool van Utrecht (25DW), Rotterdam	1									
M Leren en Innoveren (44135)	Aeres Hogeschool (30TX), Wageningen		24		33		37		26		40
	Driestar educatief (15BK), Gouda		26		20		19		13		12
	Fontys Hogeschool (30GB), Eindhoven		73		42		46		16		19
	Fontys Hogeschool (30GB), Tilburg				16		31		14		27
	Hogeschool INHOLLAND (27PZ), 's-Gravenhage		23		23		11		18		14
	Hogeschool INHOLLAND (27PZ), Diemen		25		25		9		13		19
	Hogeschool Rotterdam (22OJ), Rotterdam		20		26		39		20		32

	Marnix Academie (10IZ), Utrecht		27		43		34		19		35
	Saxion Hogeschool (23AH), Enschede		10		15		19		13		25
M Learning & Innovation (44136)	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Zwolle		34		25		28		17		33
	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Leeuwarden		21		25		16		28		26
M Pedagogiek (44113)	Fontys Hogeschool (30GB), Tilburg		14		14		21		15		30
	Hogeschool INHOLLAND (27PZ), Amsterdam		48		40		54		38		38
	Hogeschool Rotterdam (22OJ), Rotterdam		25		19		17		15		38
	Hogeschool Utrecht (25DW), Amersfoort		44		80		59		62		54
	Hogeschool van Amsterdam (28DN), Amsterdam		36		53		40		37		48
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB), Nijmegen		40		35		48		30		42
	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Groningen		16		20		10		19		20
M Pedagogische en Onderwijswetenschappen (60420)	Erasmus Universiteit Rotterdam (21PE), Rotterdam	93		118		120		130		147	
M Pedagogische Wetenschappen (66607)	Radboud Universiteit Nijmegen (21PM), Nijmegen	220		206		266		319		299	

	Rijksuniversiteit Groningen (21PC), Groningen	146			147			165			216			235	
	Universiteit Utrecht (21PD), Utrecht	213			221			228			240			246	
	Universiteit van Amsterdam (21PK), Amsterdam	227	17		197	7		205	13		225	8		267	
	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL), Amsterdam	76	7		99	12		94	14		91	12		142	13
M Taalwetenschappen (60815)	Radboud Universiteit Nijmegen (21PM), Nijmegen	51			72			54			71			53	
	Rijksuniversiteit Groningen (21PC), Groningen	52			50			66			46			38	
	Rijksuniversiteit Groningen (21PC), Leeuwarden	6			9			5			9			11	
	Universiteit Leiden (21PB), Leiden	66	4		62	3		70	4		79	7		78	2
	Universiteit Utrecht (21PD), Utrecht	65			70			84			81			65	
	Universiteit van Amsterdam (21PK), Amsterdam	46	2		44	2		46	2		42	4		58	8
	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL), Amsterdam	21			21			23			48			36	
M Taalwetenschappen (60816)	Universiteit van Amsterdam (21PK), Amsterdam			16			15			10			20		21
M Education and Child Studies (60396)	Universiteit Leiden (21PB), Leiden	199	2		216	6		193	2		239	5		219	7

M Onderwijswetenschappen (60099)	Radboud Universiteit Nijmegen (21PM), Nijmegen				51			65			54			54		
	Rijksuniversiteit Groningen (21PC), Groningen				60			51			39			53		
	Universiteit Utrecht (21PD), Utrecht				75	27		84	25		62	20		53	16	
	Universiteit van Amsterdam (21PK), Amsterdam				41	3		49	2		48	3		43	2	
Totaal		1.517	1.397	16	1.779	1.483	15	1.892	1.301	10	2.056	1.025	20	2.097	1.533	21

Bron: DUO

De aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van een enquête onder studenten van verwante hbo bacheloropleidingen (Pabo, tweedegraads lerarenopleidingen, Pedagogiek en Social Work) en onder werkenden in het onderwijs in de regio's Rijnmond en Drechtsteden. De aanvrager verwacht dat ca. 37 studenten zullen instromen. De commissie acht deze prognose realistisch.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen hbo master Taalbewust Leren wordt afgezet tegen de behoefte die bij criterium a aannemelijk is gemaakt, blijkt dat er enige ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven. De commissie merkt daarbij op dat zij uitsluitend ruimte ziet voor de deeltijdvariant, aangezien de geringe arbeidsmarktbehoefte hoofdzakelijk bestaat uit een opscholingsbehoefte.

Vestiging van de opleiding in Rotterdam heeft naar verwachting enig negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod. De commissie overweegt hierbij dat de aanverwante hbo masters Leren en Innoveren en Pedagogiek van de aanvrager en Educational Needs van Fontys Hogescholen en de Hogeschool Utrecht in Rotterdam een vrij stabiele instroom kennen, inhoudelijk raakvlakken vertonen en deels dezelfde instroomdoelgroep bedienen. De commissie heeft echter in positieve zin meegewogen dat de opleiding Taalbewust Leren, door de aandacht voor taalbeleid, taalontwikkeling en het terugdringen van laaggeletterdheid, aansluit op een specifieke maatschappelijke behoefte waarin de verwante bestaande opleidingen niet kunnen voorzien.

De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo master Taalbewust Leren te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek. De commissie adviseert om de toestemming te beperken tot de deeltijdvariant op grond van de bevoegdheid in art. 6.2 lid 3 WHW.

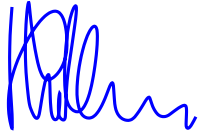
Advies aan de NVAO over de naamkeuze en Croho indeling

De commissie heeft geconstateerd dat de voorgenomen opleiding dermate afwijkt van het bestaande verwante opleidingsaanbod, dat dit de keuze voor een andere naam rechtvaardigt. Daarnaast heeft de commissie geconstateerd dat de aanvrager de hbo master Taalbewust Leren in het Croho onderdeel Onderwijs wil indelen.

Dit voorstel sluit aan op de indeling van verwante bestaande opleidingen.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a trailing flourish.

drs. P.M.M. Rullmann

Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naamkeuze en Croho indeling

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.